

Изх. № 118/04.07.2022 г.

ДО

**Г-Н МИЛЕН МАТЕЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ ВЪПРОСИ****Г-Н НАСТИМИР АНАНИЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА, БЛАГОУСТРОЙСТВО И
МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ****НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ОТ
47 - ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Относно: Становище на Камарата на архитектите в България по Законопроект за допълнение на Закона за обществените поръчки № 47-254-01-73, внесен от г-н Ивайло Мирчев и група народни представители на 16.06.2022 г.

**УВАЖАЕМИ Г-Н МАТЕЕВ,
УВАЖАЕМИ Г-Н АНАНИЕВ,
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,**

Внесеният Законопроект за допълнение на Закона за обществените поръчки (Законопроектът) касае възлагането и изпълнението на обществени поръчки за инвестиционно проектиране и строителство, като непосредствено рефлектира върху права и задължения на проектантите – наши членове, в качеството им на участници и изпълнители на поръчки с такъв предмет. Поради това, на основание чл. 5, т. 1 и т. 6 от Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране (ЗКАИИП), Камарата на архитектите в България е компетентна да представи свое становище.

Законопроектът цели да се прецизират случаите, в които инвестиционното проектиране и строителството могат да се изпълняват чрез т.нар. „инженеринг“, така че да се гарантира независимостта между различните участници в този процес - проектант, строителен надзор и строител, което от своя страна е гаранция за защита на публичния интерес и в съответствие с принципите на Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 за обществените поръчки (Директивата) и ЗОП за свободна конкуренция, пропорционалност, публичност и прозрачност.

Изцяло подкрепяме законодателната инициатива в тази посока.

Камарата на архитектите в България в свои становища и предложения към законопроекти за изменение и допълнение на ЗОП, в публични дискусии по проблемите на обществените поръчки, в сигнали и жалби до компетентни органи по конкретни казуси, многократно насочва

вниманието на възложители, управляващи и на обществеността върху проблемите, които създава повсеместното възлагане на поръчки на инженеринг без правила и условия.

Излаганият мотив за възлагане на проектирането и строителството на един участник строител като по-бързо, лесно и удобно за възложителя, избягване на риска от обжалване на две процедури и разтоварване на възложителя от ангажимента да администрира няколко процеса по планиране, проектиране и строителство, като изпълнителят прави това вместо него, по никакъв начин не защитава обществения интерес и не осигурява ефективност при разходването на публични средства в съответствие с целта на ЗОП, тъй като не е възможно да се определи цената на строителството преди да е извършено проектирането и не могат да бъдат предвидени редица пречки пред строителството преди да бъде изготвен и одобрен инвестиционния проект. По този начин, при обявяване на поръчки на инженеринг, липсва прозрачност за финансовия ресурс, който действително е необходим за извършване на строителството и обичайно първоначалната прогнозна стойност нараства значително чрез изменение на договорите за обществени поръчки.

Отделното възлагане на поръчките за проектиране и строителство е в съответствие със специалния закон – Закона за устройство на територията (ЗУТ), според който участници в процеса на строителството са възложителят, проектантът и строителят, те сключват отделни писмени договори, имат различни права, задължения и компетентност в процеса и носят различна отговорност.

Разделянето на поръчките за проектиране и строителство е в съответствие и с Директивата на ЕС за обществените поръчки, тъй като видно от съображение 8, тя няма за цел да предвижда съвместно или отделно възлагане на обществени поръчки за проектиране и строителство.

Директивата, също така, изисква да се улеснят малките и средни предприятия (МСП) за достъп до обществени поръчки, да се осигурят гаранции за най - ефективното разходване на публични средства, да се избегнат прекомерната концентрация на покупателна способност и тайните споразумения, да се запазят прозрачността, конкуренцията и възможностите за достъп до пазара на МСП. Точно тези, основополагащи принципи и цели на европейското законодателство, се пренебрегват и нарушават при масово възлагане на обществените поръчки на инженеринг, като вместо изключение, този способ е станал трайна порочна практика, която изхвърля от пазара всички наши членове проектантите – МСП.

В тази връзка, предлагаме в ЗОП да се създаде отделна част: „Специални правила при възлагане на обществени поръчки в областта на устройственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството“, в която да се регламентират следните основни правила:

1. Дейностите по устройствено планиране, проектиране, строителство и надзор се възлагат с отделни поръчки за: изработване на устройствения план, изработване на инвестиционния проект и авторски надзор, изпълнение на строителството и извършване на строителен надзор.
2. Кандидатите, участниците и изпълнителите на поръчки в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране трябва да притежават професионална квалификация, правоспособност и регистрация съгласно ЗУТ и ЗКАИИП.
3. Прогнозната стойност на дейностите по устройствено планиране, инвестиционно проектиране и авторски надзор се определя в съответствие с Методиката по чл. 6, т. 7 от ЗКАИИП и не може да бъде под себестойността на услугите;
4. Заданията и техническите спецификации на поръчките в тези области се изготвят от лица със съответната техническа правоспособност;

5. Изключение от правилото за отделно възлагане на поръчките – в кои случаи е допустимо обединяване на поръчките.

Целта на предложението е общинските и държавни обекти да бъдат реализирани по проекти с високо качество, от проектантите с необходимата професионална квалификация и правоспособност, без да се поставят в подчинено положение от нечий интерес, различен от обществения, както и да се ограничи риска от корупционни практики.

В действащия ЗОП нормите относно годността (правоспособността) за упражняване на професионална дейност са диспозитивни и възложителите преценяват дали да заложат такъв критерий за подбор или не. Така, лица, които не са проектантите или не са дружества с предмет на дейност проектиране, нямат професионална застраховка, не носят отговорност по ЗУТ, изпълняват дейности от съществено значение за живота и здравето на хората, упражняването на която е определено със закони, подзакони и административни разпоредби, при заобикаляне на закона, с нает екип от проектантите.

Проектантски услуги, а именно изработване на концепции и схеми за пространствено развитие, устройствени планове и инвестиционни проекти, имат право да изпълняват единствено правоспособни лица по чл. 230, ал. 1 от ЗУТ във връзка с чл. 7 и § 1, т. 1 от ДР на ЗКАИИП – физически лица, притежаващи диплома от акредитирано висше училище с професионална квалификация "архитект", "ландшафтен архитект", "урбанист", "строителен инженер" или "инженер" с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър", вписано в съответния регистър на Камарата на архитектите, съответно на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, както и лице с призната проектантска правоспособност при условията и по реда на чл. 10 и 11 от ЗКАИИП.

**УВАЖАЕМИ Г-Н МАТЕЕВ,
УВАЖАЕМИ Г-Н АНАНИЕВ,
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,**

Считаме че Законопроектът е в правилната посока на защита на обществения интерес и го подкрепяме. Моля, становището и предложенията на Камарата на архитектите в България, да бъдат съобразени при обсъждането и гласуването на Законопроекта.

С уважение

**арх. Владимир Милков
Председател на Управителния съвет на
Камарата на архитектите в България**